**התכנית לתואר שני**

**מוסמך חינוך M.A**

**שנה"ל תשפ"ו**

**ראש התכנית: פרופ' עירית ששון.**

**חברי הסגל האקדמי:**

**פרופ' חבר:** פרופ' ורד וקנין-נוסבאום, פרופ' ליהוא זיסברג, פרופ' ענבר לבקוביץ, פרופ' יוסי יפה, פרופ' ענת קדרון, פרופ' עירית ששון.

**מרצה בכיר:** ד"ר בתאל חזן-לירן, ד"ר לילך אלון.

**מרצה:** ד"ר אורית עובד.

**מורה מן החוץ:** ד"ר מיכל בן אלי, ד"ר סהראב מסרי, ד"ר מור קליניקוב.

.

תל-חי
אוניברסיטת קריית שמונה בהקמה

# תוכן עניינים


**מטרת הלימודים** ..... 3

**חובת קורסים כלל מכללתיים** ..... 7

**תנאי המעבר משנה לשנה** ..... 7

**סיום הלימודים במסלול נלמד** ..... 7

**סיום הלימודים במסלול מחקרי** ..... 7

**אנגלית כשפה זרה** ..... 7

**קורסים בשפה האנגלית** ..... 8

**תקצירי הקורסים** ..... 9

**מטרת הלימודים:**

מערכת החינוך בישראל ובעולם מתמודדת עם גיוון ושונות נרחבים בין לומדים – לאום, דת, מיקום גיאוגרפי, מגדר, גיל, מוגבלויות פיזיות ושכליות, לקויות למידה, מצבי חולי, צרכים רגשיים וחברתיים, ועוד. שונות זו מחייבת אנשי חינוך ובעלי תפקידים במערכות חינוכיות וקהילתיות לפתח ידע, מיומנויות וכלים מותאמים להתמודדות מקצועית ואנושית. הצורך בהכשרה ייעודית בולט במיוחד מאז חקיקת תיקון חוק החינוך המיוחד (2018), אשר מקדם מדיניות של הכלה ושילוב תלמידים עם צרכים מגוונים במסגרות החינוך הכלליות.

תכנית הלימודים נועדה להעמיק בהבנת המורכבות של עבודת אנשי חינוך וקהילה בסביבות חינוכיות מגוונות, ולספק כלים מחקריים ויישומיים ליצירת סביבות למידה מאתגרות, מותאמות ויצירתיות, המקדמות השתלבות, השתייכות ורווחה אישית וחברתית של הלומדים.

בוגרי ובוגרות התכנית ירכשו יכולת:

- לזהות, לנתח ולהבין באופן שיטתי את האתגרים המרכזיים בחינוך אוכלוסיות מגוונות ובחינוך המיוחד.
- לשאול שאלות מחקריות רלוונטיות, לנסח הנחות ולבחור בכלי מחקר מתאימים.
- לפתח וליישם מענים חינוכיים מותאמים ההולמים את צורכי הלומדים, את ההקשר החברתי והארגוני, ואת מסגרות הפעולה.
- להעריך ולדווח על ממצאים במחקר חינוכי ברמה אקדמית גבוהה.
- לשמש כסוכני שינוי במערכות חינוך וקהילה, להוביל תהליכים של הכלה וחדשנות, ולהעריך את השפעתם על הלומדים והארגון.

התכנית מיועדת למגוון רחב של בעלי תפקידים:

- אנשי חינוך, הוראה, הנחיה והדרכה במערכות פורמליות ובלתי-פורמליות.
- מורים לחינוך מיוחד ומורים המלמדים בכיתות או בתי ספר המאופיינים בשונות תרבותית, חברתית ולימודית גבוהה.
- מדריכים ומפתחי הדרכה בארגונים חינוכיים, קהילתיים וממשלתיים.
- עובדים סוציאליים, בוגרי תואר ראשון בפסיכולוגיה, שירותי אנוש, ומקצועות פארא-רפואיים (כגון ריפוי בעיסוק, קלינאות תקשורת).
- כל מי שמעוניין להעמיק בהבנת תהליכי אבחון, התערבות והכלה של אנשים עם צרכים מגוונים, במערכת החינוך ובחברה בכלל.

תל-חי
אוניברסיטת קריית שמונה בהקמה

**תכנית הלימודים:**

**מסלול נלמד 36 נ"ז**

**שנה ראשונה תשפ"ו – בקמפוס. שנה שניה תשפ"ו – בעיקר למידה מרחוק**

| שם קורס | מרצה | סמסטר | נ"ז |
|---|---|---|---|
| **קורסי תוכן - חובה (16 נ"ז)** | | | |
| תיאוריות ומחקר בחינוך המיוחד ובקרב אוכלוסיות מיוחדות | ד"ר סהראב מסרי | א | 2 |
| עיכוב שפתי: אתגרים והשלכות | פרופ' ורד ועקנין | א | 2 |
| מדיניות ופרקטיקום בסביבות חינוכיות מכילות | ד"ר סהראב מסרי | א | 2 |
| היבטים פסיכו-חברתיים במצבי חולי ובריאות | פרופ' ענבר לבקוביץ | ב | 2 |
| היבטים קוגניטיביים של רכישת קריאה וכתיבה בקרב קוראים טיפוסיים | פרופ' ורד וקנין-נוסבאום | ב | 4 |
| מודלים וכלים לבניית תוכניות עם תלמידים על הרצף האוטיסטי | ד"ר מיכל בן אלי | ב | 2 |
| אתגרים חברתיים ורגשיים באוכלוסיות חינוך מיוחד (אנגלית) | פרופ' ליהוא זיסברג | ב | 2 |
| **קורסי תוכן – בחירה של שלושה קורסים מתוך ארבעה (6 נ"ז)** | | | |
| טכנולוגיות מסייעות בהוראה ושילוב אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים | פרופ' עירית ששון | ג | 2 |
| סמכות הורים, סמכות מורים ומה שביניהם | ד"ר מור קליניקוב | ג | 2 |
| משאבים פסיכולוגיים חיוביים ואוכלוסיות מיוחדות: עקרונות ומחקר | ד"ר בתאל חזן-לירן | ג | 2 |
| קידום איכות חיים, אוטונומיה ושילוב בקהילה | ד"ר מיכל בן אלי | ג | 2 |
| **קורסים מתודולוגיים (6 נ"ז)** | | | |
| סדנת כתיבה אקדמית | פרופ' ענת קדרון | א | 2 |
| שיטות מחקר איכותניות | ד"ר אורית עובד | א | 2 |
| שיטות מחקר כמותיות | ד"ר לילך אלון | א | 2 |
| **סמינרים (8 נ"ז)** | | | |
| סוגיות נבחרות בחינוך המיוחד | פרופ' ורד וקנין | ב + ג | 4 |
| **ילדים מיוחדים והורים מיוחדים: סגנונות הורות, לחץ הורי ויחסי הורה-ילד במשפחות לילדים עם מוגבלות** | פרופ' יוסי יפה | ג + ד | 4 |

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים

**מסלול מחקרי 40 נ"ז**

מעבר בתחילת שנה ב'

| שם קורס | מרצה | סמסטר | נ"ז |
|---|---|---|---|
| **קורסי תוכן (16 נ"ז)** | | | |
| תיאוריות ומחקר בחינוך המיוחד ובקרב אוכלוסיות מיוחדות | ד"ר סהראב מסרי | א | 2 |
| עיכוב שפתי : אתגרים והשלכות | פרופ' ורד ועקנין | א | 2 |
| מדיניות ופרקטיקום בסביבות חינוכיות מכילות | ד"ר סהראב מסרי | א | 2 |
| היבטים פסיכו-חברתיים במצבי חולי ובריאות | פרופ' ענבר לבקוביץ | ב | 2 |
| היבטים קוגניטיביים של רכישת קריאה וכתיבה בקרב קוראים טיפוסיים | פרופ' ורד וקנין | ב | 4 |
| מודלים וכלים לבניית תוכניות עם תלמידים על הרצף האוטיסטי | ד"ר מיכל בן אלי | ב | 2 |
| אתגרים חברתיים ורגשיים באוכלוסיות חינוך מיוחד (אנגלית) | פרופ' ליהוא זיסברג | ב | 2 |
| **קורסים מתודולוגיים (14 נ"ז)** | | | |
| סדנת כתיבה אקדמית | פרופ' ענת קדרון | א | 2 |
| שיטות מחקר איכותניות | ד"ר אורית עובד | א | 2 |
| שיטות מחקר כמותיות | ד"ר לילך אלון | א | 2 |
| שיטות מחקר איכותניות למתקדמים לתזה | ד"ר אורית עובד | ג | 2 |
| שיטות מחקר כמותיות למתקדמים לתזה | טרם נקבע | ג | 2 |
| סדנת תזה | פרופ' עירית ששון<br>ד"ר אורית עובד | ג + ד | 4 |
| **סמינר (4 נ"ז)** | | | |
| סוגיות נבחרות בחינוך המיוחד | פרופ' ורד וקנין | ב + ג | 4 |
| **עבודת התזה (6 נ"ז)** | | | |
| עבודת תזה | - | - | 6 |

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים

**מסלול משלימי תזה 8 נ"ז**

| שם קורס | מרצה | סמסטר | נ"ז |
|---|---|---|---|
| **קורסים מתודולוגיים (8 נ"ז)** | | | |
| שיטות מחקר איכותניות למתקדמים לתזה | ד"ר אורית עובד | א | 2 |
| שיטות מחקר כמותיות למתקדמים לתזה | טרם נקבע | א | 2 |
| סדנת תזה | פרופ' עירית ששון<br>ד"ר אורית עובד | א+ב | 4 |

**חובת קורסים כלל מכללתיים**
כל סטודנט לתואר שני, במהלך שנות לימודיו חייב ללמוד קורס תוכן אחד בשפה האנגלית וקורס מקוון אחד.

**תנאי המעבר משנה לשנה**
ממוצע ציונים בסוף שנה א' של 75 בכל קורסי החובה ובקורסי האשכול בנפרד.

**סיום הלימודים במסלול נלמד**
לשם קבלת תואר "מוסמך בחינוך", יהיה על הסטודנט להשלים 38 נ"ז במסלול נלמד. קבלת התואר מותנית בהשגת ציון ממוצע סופי של 75 ומעלה. בנוסף חובה לקבל 75 ומעלה בקורסי הסמינר.

ציון עובר בקורס : 60.

סטודנט אשר לא השלים את תכנית ההשלמות אשר נקבעה עבורו במלואה בעת קבלתו לתואר, לא יהיה זכאי לסיום התואר.

**סיום הלימודים במסלול מחקרי**
לשם קבלת תואר מוסמך במסלול המחקרי ב'מוסמך בחינוך' יהיה על הסטודנט להשלים 40 נ"ז ולכתוב עבודת תזה. עמידה בכל המטלות בציון משוקלל של 80 והגשת עבודת התיזה.

ציון סיום התואר במסלול המחקרי יורכב מ :

60% ממוצע ציוני הקורסים.

40% ציון התיזה. 50% מציון התזה יינתן ע"י המנחה, ו-25% ע"י כל אחד משני הבוחנים (חיצוני ופנימי).

**אנגלית כשפה זרה**
מועמדים לתכניות לתואר שני נדרשים להציג רמת פטור באנגלית. פטור מחובת לימודי אנגלית יינתן בכפוף להצגת גיליון ציונים וזכאות לתואר ראשון ממוסד אקדמי המוכר ע"י מל"ג.

במקרים חריגים, ועדת הקבלה תהיה רשאית לקבל מועמד ללא רמת פטור באנגלית ובתנאי שיגיע לרמת פטור במועד שיידרש ע"י ועדת הקבלה. הקבלה תהייה על תנאי ואי עמידה בו תגרור הפסקת לימודים.

**קורסים בשפה האנגלית**

בתכניות לתארים שניים רשאי החוג לבחור ללמד חלק מהקורסים בשפה האנגלית.

תל-חי
אוניברסיטת קריית שמונה בהקמה

## תקצירי הקורסים

**שיטות מחקר איכותניות**

**ד"ר עובד אורית**

**6476-3 – 2 שש"ס, 2 נ"ז**

**סוג שיעור: הרצאה**

הקורס יעסוק בעקרונות שיטת המחקר האיכותנית. הקורס יציג את הגישות השונות במחקר איכותני תוך התייחסות להיגיון המחקרי העומד בבסיס השיטות העיקריות: תצפית, ראיון, ניתוח תוכן, תאוריה מעוגנת בשדה ועוד, יקנה מיומנויות בסיסיות של שימוש בשיטות אלה וניתוח ממצאים לקראת כתיבה איכותנית איכותית בחינוך.

**שיטות מחקר כמותיות**
**ד"ר לילך אלון**
**3633-4 – 2 שש"ס, 2 נ"ז**
**סוג שיעור: הרצאה**

המיומנות להשתמש בשיטות מחקר כמותיות חשובה מאוד עבור כל מי שמעוניינים לחקור את העולם סביבם, בפרט עבור סטודנטים וסטודנטיות בעולמות החינוך. קורס זה יקנה לכם את המיומנויות הנדרשות לביצוע מחקר כמותי, תוך הבנת ההיגיון והשיטות העומדות בבסיסו והתנסות בניתוח נתונים. זוהי הזדמנות לרכוש מיומנויות מחקר באמצעות התנסות מעשית בפיתוח פרויקט מחקר אישי, שיטת למידה שתאפשר לכם להפיק את המרב מהקורס ולפתח עצמאות ותחושת מסוגלות עצמית לאסוף נתונים, לנתח אותם ולהבין את התוצאות. נושאים בהם נתמקד בקורס כוללים: סטטיסטיקה תיאורית והיסקית, בניית מערך מחקר כמותי, התאמת מבחנים סטטיסטיים לשאלת המחקר, ביצוע מבחנים סטטיסטיים ב SPSS- פירוש פלט ודיווח תוצאות.

**תיאוריות ומחקר בחינוך המיוחד**

**ד"ר סהראב מסרי**

**(66542-0) – 1 שש"ס, 2 נ"ז**

**סוג השיעור: הרצאה**

מטרת הקורס להקנות למשתתפים ידע מעמיק ומקיף על מגוון הגישות, התיאוריות והמושגים המרכזיים בתחום החינוך המיוחד וההתמודדות עם אוכלוסיות מיוחדות. הקורס עוסק הן במדיניות וגישות ברמת ההחלטות הממשלתיות, והן במחקר ותיאוריה המהווים מסגרת להבנת האלמנטים המרכזיים בעולמות החינוך המיוחד. הקורס סוקר מדיניות וחקיקה מעולמות החינוך

המיוחד, לצד מחקרים עכשוויים ותיאוריות המסייעות להבין ולהעצים אוכלוסיות עם צרכים ייחודיים. במהלך הקורס נלמד על הדרכים להעצים ולקדם אוכלוסיות עם צרכים ייחודיים, כולל כאלה שאינן תחת חוק החינוך המיוחד, כמו קשישים ומחוננים. מושם דגש על חשיבה ביקורתית, גיוון באוכלוסיות, ויישום עקרונות תאורטיים במציאות החינוכית.

**משאבים פסיכולוגיים חיוביים ואוכלוסיות מיוחדות: עקרונות ומחקר**

**ד"ר בתאל חזן-לירן**

**66539-0 – 1 שש"ס, 2 נ"ז**

**סוג השיעור: קורס מקוון**

הקורס משלב גישות תיאורטיות ויישומיות מתוך תחום הפסיכולוגיה החיובית, כאשר הוא ממוקד בהבנת תפקידם של משאבים פסיכולוגיים חיוביים בקרב אוכלוסיות ייחודיות, לרבות הורים לילדים עם צרכים מיוחדים. כמו כן, הקורס עוסק באופן שבו ניתן ליישם את עקרונות הפסיכולוגיה החיובית בסיטואציות חינוכיות וטיפוליות. הקורס כולל גם רכיב מעשי של עבודת חקר, בה הסטודנטים יעסקו בביצוע ראיונות עם הורים לילדים עם צרכים מיוחדים, ינתחו את ממצאי החקר ויחברו אותם ואת מסקנותיהם לאסכולות ולמודלים תיאורטיים מתוך הספרות המחקרית העדכנית.

**עיכוב שפתי: אתגרים והשלכות**

**פרופ' ורד וקנין-נוסבאום**

**(66535-0) , שש"ס, 2 נ"ז**

**סוג השיעור: הרצאה**

הקורס עוסק בהתפתחות שפה תקינה ולקויה. בקורס ידונו היבטים קוגניטיביים וסביבתיים הקשורים להתפתחות שפה, תוך הבחנה בין עיכוב לבין הפרעות שפה ספציפיות. הסטודנטים יכירו את סימני הזיהוי המוקדמים המעידים על קשיים שפתיים ויחשפו באופן ראשוני לכיווני טיפוח חינוכיים מבוססי מחקר בתחום זה.

**מדיניות ופרקטיקום בסביבות חינוכיות מכילות**

**ד"ר סהראב מסרי**

**(66566-0) – 1 שש"ס, 2 נ"ז**

**סוג השיעור: הרצאה**

קורס זה נועד להקנות לסטודנטים ידע תיאורטי ומעשי עדכני בתחומי המדיניות, החקיקה והפרקטיקה של הכלה ושילוב תלמידים עם צרכים מגוונים במערכת החינוך. במהלך הקורס נבחן מודלים תאורטיים ופילוסופיים לסביבות חינוכיות מכילות, תוך שימת דגש על פיתוח מיומנויות תכנון, יישום והערכה של תוכניות התערבות מותאמות, בהלימה לגישת UDL - עיצוב אוניברסלי בלמידה (Universal Design for Learning). גישה זו מציעה דרך חשיבה חינוכית המבוססת על עקרונות נוירו-פסיכולוגיים וחברתיים, שמטרתה לאפשר נגישות ושוויון הזדמנויות לכלל הלומדים. הסטודנטים יתוודעו לדוגמאות יישומיות מהשדה, למחקר עכשווי, לגישות חדשניות ולדילמות ערכיות במימוש הכלה, מתוך מטרה להכין אותם להובלת שינוי מקצועי בשדה החינוך.

**היבטים פסיכו-חברתיים במצבי חולי ובריאות**

**פרופ' ענבר לבקוביץ**

**(0-6524) , 1 שש"ס, 2 נ"ז**

**סוג השיעור: הרצאה**

מצבי חולי הינם מסע משפחתי בהם התרחשות בחיי הפרט משפיעה על חיי כל בני המשפחה. הקורס יעסוק במצבי חולי והשלכותיהם לאורך מעגל החיים מן ההיבט האישי, המשפחתי והחברתי. במהלך הקורס יידונו מודלים להבנת דרכי התמודדות של אנשי חינוך עם סוגיות הקשורות בחולי במסגרות חינוכיות שונות. נבחן את המערכת המשפחתית במצבי חולי ואת ההשלכות הפסיכו-סוציאליות על החולה ובני משפחתו. כמו כן, ינותחו דרכי התערבות ייחודיות לעבודה עם ילדים, מתבגרים וצוותים חינוכיים בהקשרים אלו. הקורס יתבסס על חומר תיאורטי, תוך דיון אינטראקטיבי בנושאים הנלמדים וסרטונים להמחשה ולמידה.

**היבטים קוגניטיביים של רכישת קריאה וכתיבה בקרב קוראים טיפוסיים**

**פרופ' ורד וקנין-נוסבאום**

**(0-66532) , 2 שש"ס, 4 נ"ז**

**סוג השיעור: הרצאה + מקוון**

הקורס יעסוק בקשר שבין המערכת הלשונית הדבורה לזו הכתובה ובאופן שבו שתי המערכות מקיימות קשרים הדדיים. סוגיה זו חשובה להבנת התהליך הפסיכולוגי-קוגניטיבי המעורב בתהליך התפתחות הקריאה והכתיבה והבנת סוגים שונים של לקויות קריאה. כתשתית להבנת הלקות נלמד מודלים קוגניטיביים של קריאה, הקשר שלהם לבסיס שפתי והקשר שלהם למערכת הכתיבה.

**מודלים וכלים לבניית תוכניות עם תלמידים על הרצף האוטיסטי**

**ד"ר מיכל בן אלי**

**(6483-1) , 1 שש"ס, 2 נ"ז**

**סוג השיעור: הרצאה**

עדשת הקונסטרוקטיביזם משמשת לעיצוב הפרקטיקות הפדגוגיות המיטביות (Best pedagogical practices) המקדמות פיתוח מיומנויות המאה ה-21. פרקטיקות אלה כוללות בניית קהילה לומדת באמצעות למידה שיתופית ואינטראקציות חברתיות בין עמיתים; מתן מענה להבדלים בין לומדים בהתבסס על הפילוסופיה של עיצוב אוניברסלי ללמידה; למידה פעילה, או למידה ממוקדת לומד, המעודדת רמה גבוהה של מעורבות (Engagement) ופיתוח חשיבה; והערכה מעצבת. במסגרת הקורס יילמדו התיאוריות והמודלים העומדים בבסיס פרקטיקות פדגוגיות מיטביות כדוגמת – למידה מבוססת פרויקטים, למידה מבוססת פתרון בעיות, למידת חקר, ולמידה שיתופית מבוססת מחשב (Computer-Supported Collaborative Learning - CSCL). בנוסף תוצג הגישה המחקרית של עיצוב Design-based research – המקובלת בתחום מדעי הלמידה. הקורס יזמן לסטודנטים כלים תיאורטיים, יישומיים ומחקריים לעיצוב פרקטיקות פדגוגיות מיטביות בסביבות למידה מגוונות.

**קידום איכות חיים, אוטונומיה ושילוב בקהילה**

**ד"ר מיכל בן אלי**

**(6483-1) , 1 שש"ס, 2 נ"ז**

**סוג השיעור: הרצאה**

הקורס עוסק בהיכרות מעשית עם מסגרות הטיפול, הליווי והשיקום של בני נוער ומבוגרים בעלי צרכים מיוחדים, תוך התמקדות בעקרונות של קידום איכות חיים, פיתוח אוטונומיה ועידוד שילוב משמעותי בקהילה. לאורך הסדנה ייחשפו הסטודנטים למערך הגופים והמערכות הפועלים בתחום, יכירו את התשתיות החוקתיות והארגוניות המגדירות את השירותים, ויבחנו כיצד ערכים של השתתפות, בחירה ועצמאות באים לידי ביטוי בפרקטיקות טיפול ושיקום שונות. הקורס משלב למידה עיונית ממוקדת עם למידה חווייתית בשדה: הרצאות אורח של אנשי מקצוע, ביקורים במרכזים ומסגרות טיפוליות, ושיחות עם צוותים ועם משתמשי השירותים. מטרתו היא להעמיק את ההבנה של הסטודנטים לגבי האתגרים והאפשרויות העומדות בפני אנשים עם צרכים מיוחדים, ולפתח חשיבה ביקורתית ורגישה כלפי דרכי פעולה המקדמות השתתפות מלאה ושוויונית בקהילות שבהן הם חיים.

**אתגרים חברתיים ורגשיים באוכלוסיות חינוך מיוחד (אנגלית)**

**פרופ' ליהוא זיסברג**

**( 0-66537), 1 שש"ס, 2 נ"ז**

**סוג השיעור: מקוון**

מגוון האוכלוסיות הנכללות תחת המטרייה הכללית של "חינוך מיוחד" בארץ ובעולם מתמודדות עם אתגרי הסתגלות במגוון רחב של רמות: רמה פיסית/ תפקודית, קוגניטיבית, רגשית וחברתית. קורס זה יבחן את ההבטים התוך ובין-אישיים של ההתמודדות עם אבחנה והגדרה של אוכלוסיית חינוך מיוחד במערכת החינוך ומחוץ לה. בחלק מהמקרים ההתמודדות הרגשית והחברתית ברורה מאליה – אבחנות כמו חרדת בחינות, אוטיזם ועוד כוללות במהותן הבטים רגשיים וחברתיים בהם נתמקד אותם נבחן. במקרים אחרים יתכן והאבחנות עצמן אינן בעלות אופי רגשי או חברתי (לדוגמה: דיסלקציה, או הפרעת שמיעה) ויחד עם זאת כמובן ההתמודדות עימן וההתמודדות עם דרישות הסביבה לאור לקויות אלה מעוררות דפוסי התנהלות רגשית וחברתית אופייניים אותם נכיר. הקורס נועד לסייע להכיר תהליכים רגשיים וחברתיים המאפיינים אוכלוסיות חנ"מ שונות, להבין את הדינמיקה המאפיינת תהליכים אלה ולהכיר כלי התמודדות חינוכיים בסיסיים, התערבויות ותכניות המיועדות לסייע ללומדים.

**טכנולוגיות מסייעות בהוראה ושילוב אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים**

**פרופ' עירית ששון**

**1 שש"ס, 2 נ"ז**

**סוג השיעור: הרצאה**

מערכת החינוך במאה ה־21 מתמודדת עם אתגרים מורכבים של שינוי מתמיד, ריבוי מידע, וכניסת טכנולוגיות מתקדמות לכל תחומי החיים. במציאות זו נדרשים מורים ומוסדות חינוך לעצב מרחבי למידה חדשניים, המעודדים חשיבה יזמית, יצירתית וביקורתית לצד יכולות של שיתופיות ועבודת צוות. אחד הממדים המרכזיים בעיצוב סביבות למידה הוא הנגשה והתאמה לכלל הלומדים, כולל תלמידים עם מוגבלויות פיזיות, חושיות וקוגניטיביות. הקורס יישען על עקרונות העיצוב האוניברסלי ללמידה (UDL)כבסיס תאורטי ויישומי, ויבחן כיצד ניתן לשלב טכנולוגיות מסייעות ליצירת הזדמנויות שוות, מתן מענה מותאם, וקידום הכלה והשתתפות של אוכלוסיות מגוונות. במהלך הקורס יחשפו הסטודנטים למודלים פדגוגיים לאפיון ולניתוח של סביבות למידה טכנולוגיות, ויבחנו באופן ביקורתי את יתרונותיהן ואת מגבלותיהן. יושם דגש על שילוב טכנולוגיות מסייעות בתכנון ההוראה ובהערכת הישגים, תוך התייחסות לשאלות של הוגנות, שוויון הזדמנויות, ומימוש פוטנציאל אישי.

**סדנת כתיבה אקדמית**

**פרופ' ענת קדרון**

**(0-66541), 1 שש"ס, 2 נ"ז**

**סוג השיעור: מקוון**

הקורס נועד לפתח את כישורי הכתיבה האקדמית של תלמידי התואר שני תוך התייחסות להקשרים מתודולוגיים, אתיים, לשוניים וטכנולוגיים. הקורס יקנה כלים לכתיבה אקדמית ולקריאה ביקורתית, וישלב תרגול כתיבה. דגש מיוחד יינתן למהפכת הבינה המלאכותית והשפעתה על תהליכי הכתיבה, המחקר, והערכת מקוריות.

**סוגיות נבחרות בחינוך המיוחד**

**פרופ' ורד וקנין -נוסבאום**

**(0-66533), 2 שש"ס , 4 נ"ז**

**סוג השיעור: סמינר**

הסמינריון בוחן תהליכים חינוכיים, קוגניטיביים ורגשיים הקשורים ללמידה ולפיתוח שפה וקריאה בקרב אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים. במסגרת הסמינריון ינותחו מחקרים עדכניים בתחום, ויתקיים דיון בהשלכותיהם על הוראה והתערבות במסגרות מגוונות. הסטודנטים ייחשפו לגישות חינוכיות מבוססות מחקר ולמודלים יישומיים לטיפוח אוריינות (לסוגיה השונים) לתלמידים עם מגוון צרכים.

**ילדים מיוחדים והורים מיוחדים: סגנונות הורות, לחץ הורי ויחסי הורה-ילד במשפחות לילדים עם מוגבלות**

**פרופ' יוסי יפה**

**2 שש"ס, 4 נ"ז**

**סוג השיעור: סמינר**

הקורס עוסק בהורות לילדים עם מוגבלויות מתוך גישה עכשווית המדגישה את יחסי הגומלין הדינמיים בין מאפייני הילד, סגנונות הורות ולחץ הורי. הוא מציג מסגרת תיאורטית ואמפירית המשווה בין דגמים של הורות במשפחות לילדים עם וללא מוגבלות, ובוחן פרקטיקות הוריות שונות, לחץ הורי והשלכותיהם על רווחת הילד ויחסי הורים-ילדים. הקורס מדגיש את השפעת הדרישות הטיפוליות והעומס הרגשי על דפוסי תגובה ותפקוד הוריים ועל הסתגלות המשפחה והילדים. במסגרת הקורס יעסקו הסטודנטים בפיתוח יכולות מתודולוגיות למדידת סגנונות ומאפיינים הוריים בזיקה למשתנים תפקודיים שונים בקרב משפחות לילדים, מתבגרים וצעירים עם לקויות רגשיות והתפתחותיות. הסטודנטים יגבשו מתווה מחקרי לבחינה אמפירית, יאספו נתונים באמצעות כלי מחקר ואבחון, ויכתבו עבודת מחקר סמינריונית כמותנית המבוססת על גוף המחקר בתחום ההורות והמשפחה לילדים עם צרכים מיוחדים.

**סמכות הורים, סמכות מורים ומה שביניהם**

**ד"ר מור קלייניקוב/פרופ' יוסי יפה**

**(0-6610), 1 שש"ס, 2 נ"ז**

**סוג השיעור: קורס מקוון**

הקורס מתמקד בסוגיית דמויות הסמכות החינוכיות במשפחה ובבית הספר, ובדבר הקשר ביניהם. מטרתו להציג תמונה עיונית מעמיקה של תחומי הידע התיאורטי והמחקרי בנושאי הסמכות ההורית והסמכות המורית, תוך חקירת נקודת המפגש ביניהם, בחתירה לייעול התהליך החינוכי והתמודדות עם בעיות חינוכיות מרכזיות במסגרת הבית ובית הספר. תחילה יתעכב הקורס על עריכת היכרות משמעותית עם האספקטים המרכזיים הנוגעים לכל תחום סמכות (הורית ומורית) בנפרד, ואז יעבור לחקור את ההיבטים הקשורים בנקודת המפגש החינוכית ביניהם ברמה התיאורטית והיישומית. בתוך כך תידון סוגיית המעורבות ההורית בבית הספר, בפרט בזיקה לשת"פ הורי-מורי, ויוצגו כלים יישומיים המיועדים לצורכי הערכה בזיקה לתפקודי הסמכות החינוכית של כל צד.

**סדנא תזה**

**פרופ' עירית ששון**

**ד"ר עובד אורית**

**(0-66549), 4 שש"ס, 2 נ"ז, ש'**

**סוג שיעור: סדנא**

הקורס מלווה את הסטודנטים בעריכת עבודת התזה שלהם כקבוצת עמיתי מחקר. סדנת התזה נועדה לסייע לסטודנטים במסלול המחקרי תוך חשיבה משותפת ותכנון קפדני. נלקח בחשבון שכל סטודנט חוקר נושא אחר בקצב שונה ובהנחיית מנחים אקדמיים-מקצועיים שונים. מפגשי הסדנה ידונו בשאלות תאורטיות ומעשיות הנוגעות לתהליך המחקר. במפגשים יציגו הסטודנטים את שלבי המחקר שלהם ויקבלו משוב מעמיתיהם ומהמרצים. בנוסף יודגשו מיומנויות אקדמיות הרלוונטיות לכתיבת התזה, אותן יישמו הסטודנטים בעבודתם.

**שיטות מחקר איכותניות למתקדמים לתזה**

**ד"ר עובד אורית**

**(0-6520), 1 שש"ס, 2 נ"ז**

**סוג שיעור: הרצאה**

הקורס מיועד לסטודנטים לתואר שני המכוונים את עצמם למסלול מחקרי בדגש איכותני. בקורס יודגשו השלבים השונים של תהליך עריכת מחקר איכותני תוך התייחסות להתמודדויות הייחודיות בכל אחד מהשלבים.
מטרת הקורס היא להציג בפני הסטודנטים מגוון של שיקולים, דילמות וכיווני חשיבה במחקר האיכותני הקשורים בגיבוש נושא, תכנון ובחירת מערך מחקר, ניתוח נתונים, כתיבה רפלקסיבית של המחקר ועקרונות אתיים. השיעורים יתבססו על רקע תיאורטי מתודולוגי מתחום המחקר האיכותני לצד דוגמאות מעשיות מתוך ההתמודדות המחקרית של הסטודנטים הלומדים בקורס, וניתוח ביקורתי של עבודות מחקר איכותניות בתחום החינוך מהשנים האחרונות. במהלך הקורס ישולבו, במידת האפשר, הרצאות אורח של חוקרים שביצעו מחקרים איכותניים וישתפו בשלבי המחקר השונים שנלמדו בקורס.

**שיטות מחקר כמותיות למתקדמים לתזה**
**טרם נקבע**
**(0-6517), 1 שש"ס, 2 נ"ז**
**סוג שיעור: הרצאה**

מטרת הקורס להקנות ידע ומיומנויות מעשיות בשיטות מחקר וניתוח נתונים מתקדמות. הדגש יושם על עיצוב תכני מחקר שונים והשימוש בהם ע"י ביצוע מחקרים בפועל. המטרות הן הכרת גישות, שיטות וכלי המחקר השונים מתחום המחקר הכמותי והשימוש המושכל בהם, יכולת הסתכלות ביקורתית על מחקר חברתי כמותי וביצוע מבחנים סטטיסטיים ב-SPSS וב-Process.